

Szerkesztőség:

Az arad-csanádi egyesült vasutak postájában.

Bérmintion leveleket csak ismert kézről fogadjunk el. Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

Az arad-csanádi egyesült vasutak postájában, hova a hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok bérmentre küldendők.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen határ és ünnepek után is.

Előfizetési árak:

helyben: vidékre:

1 évre	12.-	fr. 1 évre	14.-	fr.
fél évre	6.-	fr. fél évre	7.-	fr.
3 hónapra	3.-	fr. 3 hónapra	3.50	fr.
1 hónapra	1.-	fr. 1 hónapra	1.20	fr.

Hirdetési díja:

hasábos petitor egyeztető hirdetésnél 6 kr., minden következőnél 4 kr.

Helyegydij külön 30 kr.

Nyitólár 15 krajczár.

Arad, november 25.

A képviselőház szombati ülésén — mint táviratilag jeleztük, — véget ért a regale-javaslatok felett éppen egy hete kezdődött általános vita. A vita bejárása előtt még W e k e r l e államtitkár szólott, nagy sikerrel polemizálva az ellenzék szónokaival. Erre következtek a zárbeszéddek. D a r á n y i Ignác előadónak igen jó napja volt. Hatásosan, erős érvekkel csafolta az ellenzéki érveket s különösen Polónyi színtáncosainak a városokra kedvezőtlen voltát mutatta ki; majd a fővárosra vonatkozólag derített fel oly ténykörményeket, melyeket Kaas «kegyesen elhallgatott.» A nagy tetszést aratott mindkét beszéd után U n g e r és P o l ó n y i éltek a zárzó jogával s miután még Vadnay replikázott vissza csipősen Polónynak és Szalay Imrének, Tiszta Kálmán miniszterelnök mondott egy óra hosszú tartó beható és hatalmas beszédet, mire aztán a ház, a szélsőbalinditványok mellőzésével, a törvényjavaslatokat nagy többséggel fogadta el részletes tárgyalás alapjául. Az első szavazásnál a mérsékelt ellenzék egészében a szélsőballal, a második szavazásnál részben a javaslat mellett, részben ellene szavazott. Széll Kálmán szintén jelen volt az ülésen, s az elhalasztás indítvány ellen, a javaslat mellett szavazott.

Végül még U g r o n Gábor interpellált a Molinári-czred egyik szavazásán állítólag történt ember kínzás iránt.

A véderő javaslatok pénzügyi terhel. A pénzügyi bizottság szombati ülésén, nagy érdeklődéssel folyt az új véderőjavaslatok tárgyalása. (A bizottság csakis a szempontból tárgyalta a javaslatot.) A honvédelmi miniszter ismételt utat rá s részletesen kifejtette, hogy az új javaslatok mindössze pár száz ezer forint költséget fognak igényelni, a bizottság részéről azonban ismételt utalás történt rá, hogy a javaslat folytán a létszám a kétféle állományban nem jelentéktelenül növekedvén, ennek szükségképp a kiadások további nem jelentéktelen emelkedésére kell vezetni. A honvédelmi miniszter ezzel szemben ismételve kijelentette, hogy a hadügyi kormányzat a jelzett, kisebb mértékű emeléseken túl, nem látja annak szükségét, hogy a hadsereg költségei a most eszközölt változások miatt emelkedjenek. A bizottság erre, a miniszter e részbeli határozott nyilatkozataira támaszkodva, kijelentette, hogy elfogadásra ajánlja a javaslatokat. A honvédelmi tárcza költségvetését ma tárgyalja a bizottság.

A büntető kódex módosítása. A büntető törvénykönyv módosítása tárgyában Liedemann Károly, N a g y Dező és F r i e d m a n n Bernát által tett javaslatot H o d o s s y Imre elnöksége alatt pénteken kezdte tárgyalni a budapesti ügyvédi kamara választmányja. Általánosában elfogadta a javaslatot és bele bocsátkozott a részletes tárgyalásba. Az első pontnál, mely a magánvárad alapján üldözendő esetelekről szól, különösen kiemeltnek tartja, hogy ezen intézmény fenntartása eszélt és társadalmi okoknál továbbra is okvetlenül szükséges. A tárgyalást a legközelebbi napokban folytatni fogják.

A munkások biztosítása balesetek ellen. A kereskedelmi miniszteriumban, mint a „Bud. Corr.” jelenti, törvényjavaslaton dolgoznak, mely a munkások biztosításáról szól a balesetek ellen. A törvényjavaslatot valószínűleg január havában terjesztik a képviselőház elé.

KÜLFÖLD.

A francia „államcsiny”. A boulangisták híresztelése az államcsinytervekről, mint előre volt látható, otromba régmaknak bizonyultak. Sem a francia nép, sem a külföld nem állt fel az izzóló hírek, melynek főterjesztője maga B o u l a n g e r tábornok. A mi eléggé jellemző ezen ur politikai becsületességét. Egész regényi gondolt ki, melyet noha a legszembevetőbben magán viseli a koholmány bolygót, minden képtelen részleteivel maga kürtől világga. még pedig

olyan határozottsággal, mint ha a dologban kételkedni sem lehetne. Már távirataink jelentették, minő fantasztikus nyilatkozatokot tett Boulanger tegnap a „Franko” egy munkatársa előtt. A tábornok és a hírlapíró közt következő párbeszéd folyt:

B o u l a n g e r tábornok: Megvalom, el volnék ragadtatva örömbenben, ha mint politikus nyugalmamba vonulhatnék; így egy kis nyugalomra tennék szert. De a M a z a s b ö r t ö n b e n e m j u n t u n k s o b a M a z a s P á r i s b a n v a n, és a p á r i s i a k a z o n n a l k i s z a b a d i t a n á n a k.

T u d ó s í t ó: Biztos értesülései vannak önnek a tervezett államcsinyről? — B o u l a n g e r tábornok: Nagyon biztos! Mikor először beszéltem nekem róla, nem akartam ily szörnyűségben hiszni. Hogy, 1888-ban, kevéssel a kiállítás előtt, mikor Franciaországban a bálmulatra méltó bekenyilatkozata megszerzheli nekünk egész Európa rokonszenvét, ilyenkor államcsiny? S ki hajtaná végre? Floquet, a legesetánabb bizonyítékokat tárták előm. Több barátom előtt a kormány vigyázatlanul a leghatározottabb czélzásokat tette. C l a i r v a u x b a és M e l u n b e kellett volna mennünk. Sőt oly szerszertemlékek voltak, hogy ez intézkedések igazgatóit feloldozták, rendezték be a czéllakat képviselők és hírlapírók számára, kik az állam biztossága ellen vétkesek. B o u r g e o i s államtitkár és H e r b e r t t e foghízi főigazgató személyesen szemléltek meg a számunkra rendelt czéllakat.

T u d ó s í t ó: Melyek azok az ön biztos értesülései? — B o u l a n g e r tábornok: Barátaink a részletek felől rendszeren tudósítottak. Elfogatásoknak nemcsak a pártomon levő köztársaságai, hanem a reakcionáriusok között is történni kellett volna. El volt határozva a következők elfogatása: L a r o c h e f o u c a u d, M a c k a u J o l i b o i s, C a s s a g n a c, de M u n, R o c h e f o r t, L a g u e r r e, L a u r, M i c h e l i n, K o e h l i n, S c h w a r t z, S u s i n, M a q u e t, L a s s a n t, D i l l o n, L a l o u, A n d r i e u és mások. Ertesüléseim e pontban föltétlenül megbízhatók. Nem mondhatom meg önnek, forrásaim nevét, de ha megtehetném, ön egy pillanattal sem kételkednék tovább.

T u d ó s í t ó: Mivel vádolják önt? — B o u l a n g e r tábornok: Mit tudom én mily összeesküvéssel az állam biztossága ellen! Pedig szerepcsésnek tartottam volna magam, ha közreműködhettem volna a kormány terveinek kivételénél. Bírak elő csak állítottak volna, s akkor kitűnt volna, melyik részen van tulajdonkép a szabadság tisztelete s melyik rész dolgozik valóban Franciaországért.

T u d ó s í t ó: Tett ön különös előkészületeket? — B o u l a n g e r tábornok: Semmiféle. Mit tehetek én ily örltség ellenében? Egy ismeretlen barát tegnap est ita nekem: Semmisítse meg papírjait, mert önt elfogják majd a házmozat tartanak önnél. De nekem nincs semmi megsemmisítési és elrejtési válam. Hadd jöjjenek, had kutassanak át és olvassanak el mindent. Csak az a vétkem van, hogy k ö z t á r s a s á g o t k i v á n o k, hogy pártot szervezek a választási küzdelemhez és hogy az alkotmányunk demokratikus revíziójáért küzdök. Ha a rendőri jelentések egyebet mondanak, hazudnak. Egy államcsiny biztosítanánakunk győzelmet és azokat semmisítené meg, a kik keresztülvieszik, s Franciaország senkin és akaratára alá nem akar hajolni. Most fel van fedve a díb-dab-armány. Azt hiszem ellenem nem fogják már a terveiket kivinni.

Olasz-francia viszony. A római „Riforma” egy maddalenszigi előfizetőjéről azt az értesítést kapta, hogy az Etandard nevű francia ágyunaszád ott többször tett felvételeket nappal, sőt éjjel is. Az olasz jelzőállomásról jó messzeségtől ki lehetett venni, hogy az Etandard feléjezetén sok tiszt volt, kik a maddalenszi erődítési munkálatokat vizsgáltatták és jegyzeteket csináltak. Midőn a maddalenszi katonai hatóság intézkedéseket tett, hogy egy hajó szemmel tartás az Etandardat, ez elcsietett Korzika felé: A Riforma reméli, a tengerészeti miniszterium gondoskodni fog róla, hogy ilyesmi többé ne történjék.

LEGUJABB POSTA.

— Boulanger és az orbánisták. A „Kreuzzeitung” értesülései szerint az orbánisták nagyban mozognak Franciaországban, meri B o u l a n g e r megígérte nekik, hogy ha hatalomra jut, a C h a r t r e s herceget a francia hadsereg főparancsnokává nevezi ki.

— Francia-orosz szövetség. A „Kreuzzeitung” „A francia-orosz rokonszeny nyilvánulása” cím alatt azt írja,

hogy a két ország aggasztó módon közeledik egymáshoz, s utal arra, hogy az orosz nagyhercegek mily sürűn érintkeznek orbánista körökkel és Freyozinettel. A „National-Zeitung” pedig azzal vádolja a Postot, hogy szándékosan gáncsolja a trónbeszédet éretlen alarmhírekkel nyugtatni a lakosságot. Hogyan hozzon — kérdi a „National Zeitung” — az üzleti terékenységében folyton megzavart nép újabb áldozatokat a hadsereg számára?

Az „ARADI KÖZLÖNY”

(Megjelen mindennap)

Előfizetési feltételei.

Helyben házhoz hordva:

Egy évre	12.-	kr.
Fél évre	6.-	kr.
Negyed évre	3.-	kr.
Egy hónapra	1.-	kr.

Vidékre szétküldve:

Egy évre	14.-	fr. 14.-
Fél évre	7.-	fr. 7.-
Negyed évre	3.50	fr. 3.50
Egy hónapra	1.20	fr. 1.20

Felkérjük lapunk azon előfizetőit, kiknek előfizetése október végén lejárt, hogy az előfizetést mielőbb megtegyék s a leveleket küldjék meg, nehogy a lap szétküldésében fennakadása álljon be.

Az „Aradi Közlöny”

kiadóhivatala.

NAPTÁR.

November 26. Hétfő, Rom. kath. naptár. Konrád, Prot. naptár: Konrád, Árpád. Görög-orosz naptár: (november 13.) Fülöp ap.: Nap két 7 óra 25 perczkor, nyugvók 4 óra 11 perczkor.

— A „Közlöny-Egyesület” könyvtára nyitva van kedden és szombaton délután 3-4-ig, pénteken délelőtt 11 és 12 óra között.

HIREK.

ARAD ÉS VIDÉKE.

Városi képviselőválasztások.

A IV. kerületben, mint rendszeren, most is legelőkelőbb volt a választás, mert közel háromszázán szavaztak. Választási elnök volt T a r j á n y i Vilmos, helyettes elnök N i k o l i t a Péter, jegyző V a r j a s s y Lajos. Bizalmi férfiak voltak a szabadelvű párt részéről B a r k ó Ferenc és T r a y t l e r Antal, az ellenzékéről K e r e s z t e s Gyula és B a r a b a s Péter. A rendőrség részéről N y á r y Béla alkapitány volt kiküldve.

A választási helyiség a Kossuth-utcai iskolában volt berendezve, s mozgalmass élet folyt az iskola előtt különösen délelőtt. Délfelé már tudni lehetett, hogy ki lesz a győztes. A szabadelvű párt választási irodája gondos evidenciában tartotta a szavazatokat, s nem igen tartott attól, hogy az ellenzék V a s G u s t á v fellejtése által komolyabb zavart idézhet elő. A szabadelvű párt választókban meg volt az összetartás, s nem engedték magukat eltantróttatni az ellenzéki kettős jelölésben rejlő kertesfogás által. Az ellenzék számítása nem vált be, s a mint az eredmény mutatja, a szabadelvű párt jelöltje nemcsak a relatív, hanem az abszolút többséget is megnyerte.

Az elnök pontban 4 órakor rekaszott be a szavazást. A szavazatok megolvastatván, kitűnt, hogy 270 szavazatot adott be. Ebből kapott T u r a y Antalt, a szabadelvű párt jelöltje 140 szavazatot, T o s s i t s Mihály, a függetlenségipárt jelöltje 71 szavazatot, s V a s G u s t á v, a mérsékelt ellenzék jelöltje 58 szavazatot és M i t t e l m a n Bódog 1 szavazatot. E szerint T u r a y Antal választott meg a IV. kerületben a törvényhatósági bizottság tagjává.

Az eredmény újabb fényesen igazolta azt, hogy a kellő vezetés mellett a IV. kerületben a szabadelvű párt tulnyomó többséggel rendelkezik. A múlt évben B ö h m Lajost, az idén T u r a y Antalt vitte keresztül nagy többséggel. Elismerés illeti a párt irodáját, melynek tagjai odaad buzgalommal működtek, s elismerés a pártunk-

beli választókat, kiket igaz lelkesedés vezérelt a választási urnához.

A III. kerületben, mely mindig az ellenzéké volt, minden nagyobb érdeklődés nélkül, csendesen folyt le a választás. Választási elnök volt V a r j a s s y József, helyettes elnök R o m e t e y Fülöp Károly, jegyző H o f f b a u e r Lajos. Bizalmi férfiak voltak: B a y e r Sándor, M á t y o k Pál, S o h i f f e r t Ferenoz és D e á k Dániel. A rendőrség részéről S o m o g y i László alkapitány volt jelen.

A választási helyiség a kapu-totai iskolában volt. Délig mindössze 70 szavazatot adott be.

Pontban 4 órakor elnök berekesztvén a szavazást, kitűnt, hogy összesen 155 szavazatot adott be. (A kerületben 364 választó van.) Ebből kapott N o v o t n y Lajos 100, A v a r f f y Géza 39 és P o t r o v i c s Tivadar 16 szavazatot. E szerint N o v o t n y Lajos a III. kerületben megválasztott törvényhatósági bizottsági tagnak.

— Dr. Holub Emil afrikai utazó előadását örömi részvét mellett tartotta meg. A városháza díszterme safofáig telt meg a legdíszitgáltabb közönséggel és előkelőségeinkkel. Az előadás tárgyát a délafrikai ut és az élmények vázlatos ismertetése képezte. Előadván az expedíziójának szervezését, az osztrák-magyar iparterméneinek kiállítását Capstadtbau, délafrikai természeti és etnografiai viszonyait, több vonalait írta le, a melyeken keresztül haladt, élénken esetelvén azokat a roppant fáradalmakat s szenvedéseket, a miket átéltek. A különben is vonzó előadást érdekes epizódokkal tarkította, feltüntetni akarván általuk különösen egyes részletek és népek jellemét. Bámulatos kitartást és elszántságot tanusított az egész uton neje, a kit mint mondja, utján tanulmányoz igazán beoszlott. A Maschukalomb föld, mint utjának végén esélja, csak részben volt felkutatható és bájátható, mert az ottani népek minden lehető akadályt fordítottak elűve és minden áron az egész expedízió életé ellen tört. Csodás véletlenségek ötváltak meg az elpusztulástól. Végül a rendezendő kiállítás czéljairól és azokról a nehézségekről, a melyekkel az jár, értekezett. A közönség hosszantartó zajos tapsal és éljenzéssel jutalmazta a kitűnő férfit, a ki igen kellemes két órát szerzett a jelenlétnek. — Délelőtt dr. H o l u b Emil a leyezumot tekintette meg. Este a S a l a c s polgármester ur meghívására a színházban volt jelen. Később P o h l vendéglőjében vacsorált ismerősei és tisztelői társaságában.

— Az aradi vadásztársaság löversenye, mely tegnap délutáni 1 órakor tartottat meg a csásári erdő mellett löversenyterén, rendkívüli érdeklődés mellett folyt le. A löverseny oly közönséget vonzott, minőt nagyon ritkán lehet Aradon együttl látni. Ott voltak az aszonnyok közt: A l m á s s y Kálmán és A l m á s s y Dénesné grófnők, F á b i a n Lászlóné, B a g h y Mihalyné, F r i e b e i s s Miklósné, U r b á n Ivánné, B i s s i n g e r Ernőné és B i s s i n g e r Nándorné grófnők, T u r k o v i c s Örnagny, M a g y a r y Alajosné, P o k o r n y Örnagny, F é n y o s Dezőné, H a l m a y Andorné sat. A leányok sorában: A l m á s s y Emi grófnő, B a g h y Amália, S z ü c s Terézia, V á s á r h e l y i nővérek, B a r o s Boriska, U r b á n Mariska, K ö v é r Mártha, N á v a y Margit kisasszonyok. A művészvilágból: P a j o r Emilia és M o g y a s z y Evelin. — A verseny pontban 1 órakor vette kezdetét. Intézők voltak: K á r o l y i Tibor gróf, B e r e t v á s Endre, B i r ó Akos, P o d m a n i c z k y Géza br. és T i s z a István. Pályabíró: Z a i t s o k Károly tábornok. Indító R e y n o l d s Henrik. — Az aszonnyakok díjára — egy ezüst kanos — öt nevezés történt. Versenyztek: B e r e t v á s Endre M é r g e s 3 éves ötéti pej kanczája, lovagolta J o a n n o v i c s hadnagy, B i s s i n g e r Ernő gróf C a m i l l a, sötéti pej kanczája, lovagolta K i s s hadnagy, B a j z á t h István S u g á r, id. p. k., lovagolta a tulajdonos, G e i s z t Gáspár Nyakas 4 éves ag. h., lovagolta saját maga és T i s z a István B a u á m 4 éves p. k. lovagolta a tulajdonos által. A starttól

kezdvén a pálya egy negyedéig Babám vezetett, de a vezetést később M é r g e s vette át. Erős küzdelem fejtett ki ekkor a szintén előre toluló Nyakas és M é r g e s között, a mely M é r g e s előnyre dőlt el, mert Nyakas a pálya felén kitört. E l s ö n e k é r k e z e t t M é r g e s, másodiknak C a m i l l a, harmadiknak S u g á r. Babám megsautulván, lovasa által visszataratott. — A második versenyben, a síkversenyben indultak G e i s z t (táspár) D a c o s 4 é. p. m., lovagolta a tulajdonos által, B e r e t v á s Endre M é r g e s 3 é. p. h., lovagolta W e n c k h e i m Dénes, B i s s i n g e r Nándor gr., S t a w b e r r y 5 é. p. k., lovagolta J o a n n o v i c s hadnagy, K á r o l y i Tibor gróf S y m p a t h i e 6 é. p. — E l s ö n e k é r k e z e t t B e r e t v á s Endre B i m b ó j a 6 é. p. k. lovagolta W e n c k h e i m Dénes, B i r ó Akos E u r o p e e n 6 é. s. m., lovagolta J o a n n o v i c s hadnagy által, G e i s z t Gáspár G ó l y a 4 é. p. k., lovagolta S u g á r György és P a y k o r t Henrik K a l a n d o r id. p. k., melyet maga a tulajdonos lovagolt. Kezdetben B i m b ó vezetett, Gólya az első akadállyal kitört és ez által vezetett körülbelül egy negyed pályát, ezután lovase meg egyszer nekiszorította az első akadállyal és így utána ment a három előbbeni után, a harmadik akadállyal B i m b ó szintén kitört. Ekkor Gólya és E u r o p e e n között váltakozó kimeneteli küzdelem fejlődött, ezeket időközben Gólya is behúta. A pályának másodszori körülfutása alkalmával Gólya találkozt B i m b óval a tribune-akadály előtt, minek az lett az eredménye, hogy Gólya még egyszer kitört s ez által a versenyt neki csaknem teljesen fel kellett adni, dacára annak az időközben e l s ö v é v á l t E u r o p e e n után és a második K a l a n d o r után jó harmadik lett. Az érdekes löverseny 3 órakor ért véget.

— Százszáz. A Százszáz szabályozó társulat, szombat közgyűlést tartott Szegeden, N á v a y Imre miniszteri biztos elnöksége alatt. A jegyzőkönyvet P h o s z s e r y Kálmán társulati igazgató vette, jelen volt az érdekeltség legnagyobb része. A miniszteri biztos előterjesztése folytán tárgyalattak a felelő csatorna költségei, melyek 100,000 frt erejéig megsemmisítettek. A kölcsön felvételére és a kölcsön kiutazására, most nem bizottság, hanem a miniszteri biztos és társulati igazgatók küldetnek ki. Erdekessnek tartjuk megjegyezni, hogy a kölcsön a 48,000 hold érdekeltségből 36,200 hold szavazta meg, ellene csak 1300 hold volt. Az első csatorna névre a társulat elhatározását az új tervek elkészítése idejére tartotta fenn. E tervek már munkában vannak.

— Kinevezés. A k n a y Andor, az aradi kir. törvényszék derék aljegyzője ugyanczen törvényszékhez jegyzőnek neveztetett ki.

— Anyaggyilkos. A lippai anyaggyilkos ügyét szombaton tárgyalta a temesvári kir. törvényszék. B a z s z k u Vassile lippai földmivelő f. é. július 19-án egy keresztdorobozt éj után meggyilkolta agasztán anyját, mivel folytonos czivakodásban volt, a miért ez folytonos szemrehányással illette hiteltelensége miatt, melyet felesége iránt tanusított, kit el is tűzött a hástól. A gyilkosságot elkövetése után György Miu rábeszélésre édes anyja holttestét a Marosba dobta a gyilkos. Az esetet, egy leány, ki mindennek szemtanúja volt, jelentette fel. A törvényszék V a z s z k u Vassile 15 évi fegy-házra és bűntársát M i u t 8 havi fogházra ítélte.

— Felfedezés. Az aradi kereskedő ifjak helyiségében jövő vasárnapról kezdve kéthetenként felfedezések lesznek. Az első felfedezést december 2-án A b r a y Lajos, a kereskedelmi akadémia igazgatója s az egyet ügybuzgó elnöke fogja tartani. „A miben megállapodtunk” cím alatt.

— Rendkívüli közgyűlés Krasó-Szörényben. Krasó-Szörény vármegye folyó hó 29-én délelőtt fél tíz órakor rendkívüli közgyűlést tart, melynek főtagjai a következők: Igazoló választmányi jelentés a megyebizottsági tagok pótválasztásának eredménye fölött. A Trefort-család közszűk levele a részvételt. A megyei nyugdíj-

szabályzat megalkotása. A 13-ik számú határozati előterjesztés alapján a pénzügyminiszternek a pénzügyi honvédelmi bizottság feladatát...

A bukott szegedi pénztárat. Szegedről írják: A szegedi pénztár általános kártyapénztár volt, amelynek feladata a szegedi lakosság pénzügyi ügyeinek kezelésére volt...

Halálhíradó. Pankotáról vett gyászjelentés szerint Tachauer A. H. f. h. 22-án délután 29-ik évében meghalt.

HAZÁNK ÉS A FŐVÁROS.

Egy Deák Ferencz adoma a regáléről. Ezen alatt írja Jókai Mór a „Nemzet”-ben: Nyáry Páltól hallottam ezt az adomát még 1849-ben. Az 1848-iki utolsó rendi országgyűlés a pesti márciusi forradalmi napok után en bloc elfogadta az ürbériség megszüntetését...

Rövid hírek. Az E. M. K. E. járára Pozsonymegyében sikeresen folytak a gyűjtések, igazolva az alispán eljárását, hogy a gyűjtést a közigazgatási határok elterjedésére megindította. Nagy-Becskerekről egy panasz érkezett mutatója, mit ér nálunk gyakran a legújabbabb miniszteri rendelet...

NAGYVILÁG. Államköltségek számar. Egy volt francia képviselő, Ordinaire, a kormány megbízásából meglátogatta az új-kaledoniakat, és egy francia lapban érdekes adatokat közöl a banno életéről. Többek közt elmondja a banno számarának mulatságos történetét is. Új-Kaledoniában ugyanis szükségét érezték alkalmas teherhordó állatoknak a legjobbnak vélték, hogy majd egy pár tenyészsamarat hozzanak Franciaországból...

Ez tehát az alkori aranyágó mellett 45 milliót. Azt hiszem, hogy ez csak részletfektetés akart lenni. A háborús idők azonban kényszerítették a magyar kormányt ezekhez a félretett százforintos bankókhoz is hozzányulni. Igaza is volt a haza megmentése előlhalál volt, mint a földhírtokosoké. Es ha visszagondolunk a múltak folyamára, ebben nagy szerepet töltenek a földhírtokosok népe. Ime most a vesztett fejszánk a nyelvért kétszázharmincz milliót kínálnak nekik. Pedig csak Mészáros Lázár bonbonjában mult, hogy a fejszánk a nyelvé fejszától együtt el nem uszott. Ez hát nagyon jól van így. En csak egyet szeretnék megmondni. Ha már azok a kik a regáléjüvedelmük egy részét az adófizetés elől elvonták, abban a kégyben részesülnek, hogy az eltagadott haszon után is megkapják a kárpótlást; hát akkor azok a becsületes polgártársak, a kik az egész bevételüket el tudták rejtetni az adókövető elől, az ugynevezett „pintésbör” kimérőli minő kárpótlást fognak kapni? Mert jussuk éppen olyan nagy van hozzá.

Pápa, püspök és zsidó. Suszter Konstantin váci püspök közöndomása szerint egyike a legfelvilágosodottabb főpapjainknak és terjedelmes uradalmait maga igazgatóval, gazdasági ügyekben igen sokat és sokszor érintkezik a váci zsidókkal. A püspöki palotában leggyakrabban lehet látni Pápa Józsefet Vác város egyik leggazdagabb és élelmesebb zsidó polgárát. A minapában, mint nekünk írták, valami gazdasági üzletet bonyolított le Suszter püspökkel és az alatt Neszveda István, felszénült püspöknek és nagyréposnak hosszadalmasan kellett várokozni a bebecsüjtásra. Elvégre megnyitott az ajtó és Suszter püspök mosolygva szólott Neszvedához: „Beecses-sou meg méltóságod a várokozatásért, de látja, hogy a „Pápa” volt dolgom. Már pedig mi püspökök is elismerjük a pápa elsőbbségét!”

Rövid hírek. Az E. M. K. E. járára Pozsonymegyében sikeresen folytak a gyűjtések, igazolva az alispán eljárását, hogy a gyűjtést a közigazgatási határok elterjedésére megindította. Nagy-Becskerekről egy panasz érkezett mutatója, mit ér nálunk gyakran a legújabbabb miniszteri rendelet...

Katasztrófa egy színházban. A párisi „Theatre Lyrique National” — előbb „Chateau d'Eau” — színházban az előző katasztrófa színhelye volt a katasztrófának embevért és esett áldozatul. A „Si j'etais roi” (Ha király volnék) című új operát eleveztették fel. A földszinten, a csillár alatt állt Obrech mérnök anyjával, Obrech mérnököt a párisi technikai körökben jól ismerik s szorgalmas és tehetséges utazó volt jövők jóslatait neki. Obrech ur anyjával gyakran szokott a színházba járni s ez alkalommal is két jegyet vett, hogy Vachott asszonyt láthassa mint „Némest”, ki a szerepben aratja diadalmát. Teljes csend volt a színházban, a közönség nagy élvezettel hallgatta a melódikát, midőn egy-zerre egy erős robaj hallatszott. E pillanatban a földszinten egy súlyos csillár suhant alá. Egy jarkitűzés oballasztott s mindenki telugrat helyéről. Több nő elájult. Egy földszinti nőhálvány azonban mozdulatlanul és holtan felemlen az asztal alá. A nő a fiatal Obrech anyja volt Obrech pedig a lezuhant csillár alatt fektet — halálosan megsebesítve; a súlyos csillár széttört koponyáját. Csak mikor a szerencsétlen fiatal embert kivitték a színházból, tért magához anyja, s egy színházi alkalmazott karján zokogva kísérte fiát a St. Louis kórházba, hová a rendőrbiztos vitette. A mérnök kevéssel a kórházba érkezése után meghalt.

Rövid hírek. Dura d. Lillie párisi táncosnő 600,000 franknyi vagyonát alapítvánul hagyta hátra fiatal ballerínának segélyezésére, hogy le ne tőrjenek az ércny ujjáról. — Pauker Hermann

hosszasnak Új-Kaledoniába, mert ez az egy is 40000 frankjába került a francia kormányuk, egész addig, a míg megérkezett oda. Persze, az ily drága álatot meg is kellett ilendően becsülni. Kimentek is mindenképpen, nehogy baja essék. Hogy holmi alacsony munkákra, teh rhodásra vagy más effélére használták volna. Arról szó sem volt. Hanem rendelték melléje egy — lovát, egy állatorvost és még nyolcz fegyverest, a kik gondozták. A fegyvereztek szerelték öltözték új bivatalkuknak, melyben nem igen kellett megukat megterhelniük. Fűszertölték a szamarat fejbe vajba s még a szétlőt is óvták, hogy csak minél tovább megtarthassák hivatalukat. Vagy a nagyuri élet, vagy az éghajlatváltoztatás tett jót a szamarak elé az hozzá, hogy nagyon meghízott s a közvény is beleért a lábába. Ha lábra akarkák állítani, akkor emelőgéppel mozdították meg, az egyik fegyveres fuvo ázik előtte, a másik meg a hátát vergeti, hogy némi élet szálljon bejébe. S még így is nehezen megy a dolog. Egész mostanig a számár 165,000 frankba került a francia kormányuknak. S mi az eredmény? Két gyöngy, befejes üszvér.

A föld legmagasabb tornya. Mint Párisból írják, a mérnökei Eiffeltorony építésével már annyira haladtak, hogy a torny elérte a 180 méternyi magasságot. Mivel a földi dóm csupán 157 méter magas, tehát az Eiffeltorony a föld legmagasabb építménye. Csak hogy az építmény nevet nem igen érdemli meg, mert a munkásoknak egyéb dolguk van, mint a kés; valamelyiket egymáshoz illesztieni a megterhelni. Az egész alkotmány oly csövény, alaktalan benyomást tesz, hogy alig hiszi el a szemlélő, hogy tényleg olyan magas. S arra, a kinek szándéka felbágni a tornyora, nem igen erábtólag hat, dacára hogy biztonság tekintetében egyáltalán nem esik kifogás alá. A legnevezetesebb rajta kétségkívül az a körülmény, hogy roppant magassága és aránylag alákár alakja mellett is teljes ellenállást tud kifejezni a legerősebb szélvisszal szemben is. Januárig valószínűleg el fognak vele készülni.

Katasztrófa egy színházban. A párisi „Theatre Lyrique National” — előbb „Chateau d'Eau” — színházban az előző katasztrófa színhelye volt a katasztrófának embevért és esett áldozatul. A „Si j'etais roi” (Ha király volnék) című új operát eleveztették fel. A földszinten, a csillár alatt állt Obrech mérnök anyjával, Obrech mérnököt a párisi technikai körökben jól ismerik s szorgalmas és tehetséges utazó volt jövők jóslatait neki. Obrech ur anyjával gyakran szokott a színházba járni s ez alkalommal is két jegyet vett, hogy Vachott asszonyt láthassa mint „Némest”, ki a szerepben aratja diadalmát. Teljes csend volt a színházban, a közönség nagy élvezettel hallgatta a melódikát, midőn egy-zerre egy erős robaj hallatszott. E pillanatban a földszinten egy súlyos csillár suhant alá. Egy jarkitűzés oballasztott s mindenki telugrat helyéről. Több nő elájult. Egy földszinti nőhálvány azonban mozdulatlanul és holtan felemlen az asztal alá. A nő a fiatal Obrech anyja volt Obrech pedig a lezuhant csillár alatt fektet — halálosan megsebesítve; a súlyos csillár széttört koponyáját. Csak mikor a szerencsétlen fiatal embert kivitték a színházból, tért magához anyja, s egy színházi alkalmazott karján zokogva kísérte fiát a St. Louis kórházba, hová a rendőrbiztos vitette. A mérnök kevéssel a kórházba érkezése után meghalt.

Rövid hírek. Dura d. Lillie párisi táncosnő 600,000 franknyi vagyonát alapítvánul hagyta hátra fiatal ballerínának segélyezésére, hogy le ne tőrjenek az ércny ujjáról. — Pauker Hermann

vezetőrnagy lett orosz közlekedésügyi miniszter, a borkii katasztrófa következtében felmentett Possiet helyett. — Comobana a szövőmunkások, mintegy hateresen, strikelnek; rendezésük nem történt. — A londoni rendőrség ismét elfoglalt egy embert, kit a rajtélyes asszonygyilkosnak gondol, de aligba alaposan, mert a titokzatos gonoszterv újabb gyilkosságot kísértett meg, de ezuttal megzavarták s elfutott; legújabb áldozata nem halt meg és talán nyomra fogja vezethetni a rendőrséget.

Színház.

„Rokkant huszár vagy Tündérlak Magyarhonban” ez a régi jó népszimlm ment déltáni előadásul telt ház előtt. A közönség halás is volt azért, hogy gondos, jó előadást kapott. Pajor Emilia Marcsa markotányosnót elragadó kedvességgel játszott, s a közönség apraja nagyja lelkesen tapsolta szép nótáit. Egri Kálmárról írunk sem kell, hogy kitűző Gyuri huszár volt, mert ő szinte rátermett a ilyen szerepekre. Bera Paula (Laura) és Havas Aranka (Etel) jól megfelelt kis szerepeinek.

„Czigány” volt az esti előadás ismét egészen telt ház előtt. A közönséget nagy élvezetben részesítette Medgyaszay a z a y Evolin (Rózi) megrázó drámi játéka, mely tettpontját érte el a harmadik felvonás öröklési jelenetében, mely után a közönség négyezer hirta zajos tapsal a függöny elé. Medgyaszay ma kellemes hangul énekelte is az első felvonásban Kertész Marival (Evi) és Egriivel (Gyuri) harmadban. Kaptak is sok tapsot a régi jó népdalokért. Kertész Marit a harmadik felvonásban megtapsolták szép énekeiért. Tassovits Margit igen jó Rebek asszony volt. Kövessai kitűző humorral alakította Márton gazda szerepét. Az őszjék és rendezés általában jó volt. A második felvonást a színházi bizottság páholyából dr. Holub is végig nézte Antolik és Sztörényi tanárook kíséretében.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A „Házi Közlöny”-nek 22. füzetes száma beküldetvén, következőkben mutatjuk be ezen minden háztartásban és házi gazdaságokban valóban eléggé nem alánlató praktikus lap jelen számának tartalmát: Társadalmi ügy: Nőink érdekében. — Egészítjük; A konzervekről. — Gazdálkodás: Baromfihiázjáról. — Aranyhalak ápolása. A rózsatörök betakarása. Cserepes növényeink télen. — Ismertető közlemények: Apró-fasagató készülék — képpel. — Tapszt és találm. — Néhány takarmányfajta vegyelemzése. Aszalt burgonya. A petrolum mint gyógyszer. — Hasznos tudnivalók: a) Az egészségtől köréből; A hashajtó lathadosok és keesérővizek. A szegény ember legelőszorúbb tápláléka. Labízzadás ellen. b) A háztartás köréből: A káposztának savanyítása. Valódi svéd puncs. A méz valódi vagy hamisított volta. c) A gazdaság köréből: A burgonya verem hőmérséke. A tehének tejviszátartása. d) A házi ipar köréből: Fekete fapáczoló anyag. — Közgazdaság: Az országos iperegyszület. Dohánytermékek figyelembe A szesznek denaturalizása. Az osztrigák legveszedelmesebb ellensége. — Közlekedés: I. Theatrás tárgybán. II. Fémfénysító por tárgyában. — Egyveleg: A dírtáról. — Intő tábla. A

levelező lapok érvénytelensége. Viszárságok a sorsjegy eladásoknál. — Irodalom. Miklós országából. A gazdák zsebnaptára. Szerkesztői közlemények.

A „Házi Közlöny”-nek eddig megjelent összes számai egész halmozat hozták mindazon ismereteknek és tapasztalatoknak, melyeknek mindenki a társadalmi és családi nevelés, az egészség, táplálkozás, háztartás, gazdaság, praktikus háztartási cikkek ismertetése s számos egyéb hasznos tudnivalók körül nagyon jó hasznát veheti. E kitűző lapot jó lélekkel ajánljuk.

A „Házi Közlöny” megjelenik Aradon minden hó 5-én és 20-án. 24-én a y Ödön szerkesztése alatt a előfizetési ára egy évre 3 forint, félre 1 forint 50 krajczár.

Egy mutatószám a lapból eléggé megmutatja, hogy ennek közhasznú irányáról bárki is meggyőződhet. Ily mutatószám a szám mal szivesen szolgál a lapkiadáság.

Aradvárosi színház. Folyó szám 59. 8-ik kiadás 4 sz.

Hétfő, 1888. évi november hó 26-án. Ifj. Fromont és id. Rissler.

Francia szimű 3 felvonásban. SZEMÉLYEK: Tóth Rissler — — — — — Kazaliozky. Sidonia neje — — — — — Medgyaszay Evolin. Forencz, Rissler öccse — — — — — Mészáros Lajos. Ifjabb Fromont — — — — — Szendrőy. Celuire, neje — — — — — Breznai Anna. Celibelle — — — — — Fonyéri. Desirée, leánya — — — — — Havas Aranka. C. (béné) Sidonia szülei — — — — — Mészai Péter. Plamis Zsigmond — — — — — Győre.

Kezdeté 7-kor, vége 10 órakor.

Holnap, kedden november 2-án adatik: Rip van Winkle.

Regőyes operette három felvonásban.

MEGHALTAK ARADON.

(November 17-től november 24-ig.) Belváros: Lurza Margit, 17 napos, kápfaragó leánya, rángás. — Horvath Emil, 3 éves, szabó fia, vízkór. — Barta Mariska, 14 hónapos, házmeester leánya, gyomorhurut. Pernyáya: Kerity Linka, 11 hetes, földész leánya, höröglob.

Ujtelep: Bau Rudolf, 3 napos, postahivatalnok fia, veseléletteltségesség.

Közlekedés.

A vonat			
	ind. Aradról	érk. A-adra	
Csabai vegyesvonat	regg. 6.20	este 7. —	
Budapesti személyvonat	d. u. 12.31	regg. 5.45	
„ „ „ „	este 9.17	d. u. 4.10	
Erdélyi vegyesvonat	d. u. 4.30	d. c. 8.32	
„ vegyesvonat Rad-na-Lippitz	d. u. 9.17	d. c. 7.30	
„ személyvonat	regg. 6. —	d. c. 11.3 —	
Temetvári vegyesvonat	d. u. 6.45	d. c. 9.9	
„ „ „ „	d. u. 6.38	este 8.3 —	
Borodnácsi vonat	regg. 6.40	regg. 8.3 —	
„ „ „ „	d. u. 4.10	este 8.3 —	
Szegedi gyorsvonat	regg. 7. —	regg. 8.24	
„ személyvonat	regg. 4.40	este 8.3 —	
„ „ „ „	d. u. 8.37	d. u. 7.30	

Feloldó szerkesztő: HUNYI ARPAD.

Az élvezetek egyik legolcsóbb és legkellemesebb neme, mely testünket felüdíti, szibbadásnak induló idegeinket napi munkáink teljesítésére képesebbé teszi, vérünk rondes forgását előnyösen előmozdítja s lelkünk kedélyvilágának vidámságát kedves hangulatba tartja a „fürdés.”

A fürdés, kiválólag a gőzfürdés (Frotiren) következtében a testnek felbőro lehámlik, a bőr likacsai kitisztulnak s így lehetővé tétetik, hogy testünk, a belőle kifejlődő s egészségünkre károsan ható maró, sós nedvektől megszabadítsuk; ezáltal egészségünk biztositatik.

Hogy ezen önmagunk iránt tartozó kötelességünknek lehetőleg eleget tehesünk,

Simay István a „Mareo”-gőzfürdő tulajdonos

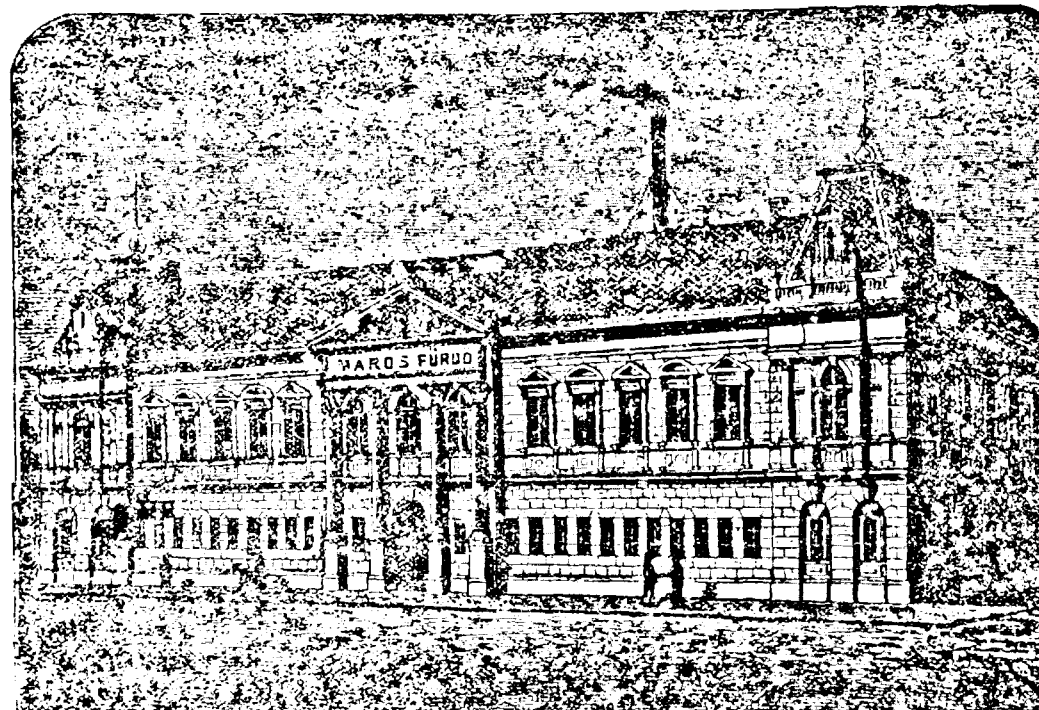
a fürdés átlag oly méltányosan állapította meg, hogy azt mindenki használhatja. — Téli át reggel 7 órakor nyitják a fürdőt.

GŐZFÜRDŐ.	
Egy személy-jegy	70 kr.
10 db. bérlet-jegy	5 fnt 70 kr.
Egy deák-jegy	40 kr.

USZODA	
Egy személy-jegy	25 kr.
10 db. bérlet-jegy	2 fnt — kr.
Egy gyermek-jegy	15 kr.
10 db. bérlet-jegy	1 fnt — kr.

HIDEG GYÓGY-FÜRDŐ.	
Egy személy-jegy	50 kr.
15 darab bérlet-jegy	6 fnt 75 kr.
30 „ „	13 fnt 50 kr.
Mossással egy személy	70 kr.

A váróteremben hideg étkek és italok mérsékelt árak mellett kiszolgálhatunk.

Nyomatja és kiadja Ungerleider-féle könyvnyomda Aradon.

VAS- és MOOR-FÜRDŐ.

Egy személy-jegy 1 fnt — kr.
10 darab bérlet-jegy 9 fnt 60 kr.

MÁRVÁNY-KADFÜRDŐK.

Ruhával 50 kr.
Ruhá nélkül 40 kr.
10 darab bérlet-jegy 3 fnt 50 kr.

VILLANY-FÜRDŐ.

Egy személy-jegy 6 fnt.
10 db. bérlet-jegy 6 fnt.

Külön ruha-díjak:

1 lepedő vagy palást 7 kr.
1 törülköző 3 kr.

Pénztárvnyítás: nyáron reggeli 6 órakor, télen reggeli 7 órakor.

SZÜRT M. ROS-IVOVIZ eladásra is kinyitják. Előjegyezni a pénztárnál lehet.